

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

בס"ד, יום ג' שבוע של ראש השנה, כ"ו אלול תש"פ

דבר העורך

יהיה שמח לבו ובטוח בד'

סימן טוב: צריך להבין עומק הפשט באכילת הסימנים, ובפרט לפי הגירסא בגמ' 'למיחזי' שמספיק לראותם אף בלי לאוכלם, ומה הפשט 'סימנא מילתא היא'?

ושמעתי זזה **מאמור'ר שליט"א** שענין זה הוא מפלאי צור עולמים, שפעולת סימן טוב ממשיך על האדם הנהגה טובה, וכפי שתהיה הנהגת האדם בתחילת השנה בסימנים טובים, כך ניהגו איתו מן השמים בכל השנה. ומכאן הזהירות היתירה שמצינו בפוסקים לא להזכיר שמץ עון וחטאת בראש השנה, ולברך איש את רעהו בשנה טובה ומתוקה, ולפרש כל לשון טוב על ישראל, וכל לשון כריתתה וסילוק על אויבינו ומשטינינו.

ודבר נפלא כתב **המטא אפרים** (סימן תקפג ס"ק יג) בסדר אכילת הסימנים, שיאכל מעט ויאמר יהי רצון ויגמור האכילה, ודימהו לאמירת 'לחיים' בשתיית משקה, שנתבאר ענינו **בספר החיים לאחי מהר"ל**, ושם הדרך לברך תחילה ושותה מעט ואומר לחבירו 'לחיים', ושותה השאר. הרי שענין אחד להם.

ידוע מה שהיה מרגלא בפומיה **שהבעל שם טוב** (מבשר צדק פרשת פנחס), וכענין זה מבואר **בנפש החיים** (שער א פרק ז), על **הפסוק** (תהלים פרק קכא פסוק ה) ה' צִלְּךָ, כמו שהצל משקף העתק מדויק של תנועות האדם, כך הנהגת הבורא עם האדם מלמעלה, הוא לפי הנהגת האדם למטה.

ומבואר **בספרים הקדושים**, כאשר מעטיו של האדם עומדים בדיון למעלה, שולחים מן השמים לפני האדם מקרה דומה, וכפי שידון את האדם למטה, כך ידונו אותו מלמעלה.

ומעתה מובן באופן נפלא מה שכתב **המשנ"ב** (סימן תקפג ס"ק ה) והנה כל אלו העניינים עושיין הכל לסימן טוב ולכן פשיטא שיהיה מאד שלא יכעוס בימים האלו מלבד גדולי האיסור כדי שיהיה לסימן טוב, רק יהיה שמח לבו ובטוח בד' עם התשובה ומעשים טובים, **ובמשנה ברורה** (סימן תקכט ס"ק יא) שתקנו להרבות בסעודה ביום טוב הראשון של פסח ובעצרת ובר"ה וביו"ט האחרון של חג. וביאר **בשער הציון** (ס"ק יג) בראש השנה הטעם לפי שהוא תחלת השנה עושיין כן לסימן טוב.

הרחמן הוא יחדש עלינו ועל כל עמו בית ישראל שנה טובה ומתוקה, אמן כן יהי רצון.

בברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'אכילת סימנים בראש השנה'

סימנא מילתא היא

ראש השנה: מבואר בגמ' ובמקורות נוספים בחז"ל, שמנהג ישראל מקדמת דנא לאכול סימנים בראש השנה. בגיליון הנוכחי נלמד את מקורות וטעמי המנהג, סדר אכילת הסימנים לפי המנהגים השונים, וענין התפילה באכילתם. מקוצר הגיליון נטעם רק קצת מיערת הדבש, ניתן למצוא מקורות רבים ונפלאים ומנהגים רבים באכילת סימנים שונים, בקונטרס **'סימנא טבא' להג"ר חיים יהודה יעקבזון זצ"ל** (ירושלים תשכ"ה), ובקונטרס **'סימנא מילתא' להג"ר ישעי' נתן מלצר שליט"א** (ירושלים תשע"א), ובקובץ **אליבא דהלכתא** (קג), אלול תש"פ) מאמר מרתק מאת הג"ר אליהו נכס שליט"א כולל 'אהבת שלום' ירושלים.

1. 'הא רגיל בריש שתא

לראות או לאכול: ענין הסימנים בריש שתא מופיע פעמיים בש"ס. **בגמ'** (מסכת הוריות דף יב.) אמר אביי השתא דאמרת בסימנא מילתא היא, לעולם יהא רגיל 'למיחזי' בריש שתא קרא ורוביא, כרתי וסילקא ותמרי. משמע שעיקר הענין לראות את הסימנים. אמנם לשון **גמ'** בכריתות (דף ו.) 'הא רגיל איניש 'למיכל' ריש שתא קרא ורוביא, כרתי, סילקא ותמרי'. משמע שעיקר הענין לראות את הסימנים.

וכתב **הכף החיים** (ס"ק ו) שנופך מ'מי שלא יכול לאכול את הסימנים או שחושש לתולעים וכדומה מספיק ראייה, ואפילו מי שאין לו את אחד מהסימנים ראייה לומר את סדר ה'יהי רצון' בלי לראותו, שהרי אינו ברכה אלא בקשת רחמים.

הלכה: הטור והשו"ע (סימן תקפג סעיף א) פוסקים 'לאכול' את הסימנים בראש השנה. **ובחינושי הגהות** (על הטור שם)

מערכת 'הילכתא' מברכת את אלפי קוראי הגיליונות וכל בית ישראל, בברכת כתיבה וחתימה טובה, תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה, ויתקבלו כל התפילות ברחמים וברצון לפני ארון כל, אמן.

ביאר שמעיקר הדין מספיק לראות את הסימנים, אך הטור נקט את המילה לאכול כי הוא שוה בכל, גם בסומא שאינו רואה, שיאכל את הסימנים. מפני לדעת **הבית יוסף** גירסת הספרים בגמ' היא 'למיחזי' במקום 'למיכל'.

חידוש מענין כותב **הגר"ר משה שטרנבוך שליט"א** (תשובות והנהגות חלק ב לפי דרכו) כיון שיש מחלוקת האם צריך לראות או לאכול, ולפי הדעות שגורסים 'למיחזי' המצוה לראות דוקא ולא לאכול, כי אם אוכל את הסימנים אינו נראה שמתכוין לסימנא אלא שהוא אוכל כרגיל להנאתו, לכן הוא מחמיר בעצמו, ולפני הקידוש הוא לוקח את המינים בידו כלי לאוכלם ואומר את ה'יהי רצון', ואחרי הקידוש והמוציא אומר שוב את ה'יהי רצון' ואוכלם. ומסיים שאמנם לא ראינו בפוסקים רמז להנהגה הזו, ומנהג אבותינו לא נהגו כן, מכל מקום אין חשש לעשות כך ולצאת כל הדעות, וכדאי הוא עצם האמונה בתל' וצעתם להמתיק הדינים, שנזכר על ידי זה לשנה טובה ומבורכת'.

עוד מנהג הובא **ברמ"א** (סימן תקפג סעיף ב) יש מדקדקים שלא לאכול אגוזים, שאגוז בגימטריא חטא, וכן מטעם נוסף שמרבה כיתה ונועה ומבטל הכוונה בתפילה.

אין חשש ניוחש: בביאור דברי אב"י 'השתא דאמרת סימנא מילתא', נאמר כמה פירושים מה ההדגש 'השתא דאמרת'. **והדרישה** (סימן תקפג) מבאר שכוונת אב"י, כיון ש'סימנא מילתא היא' ואין בה שילקא תמרי, אבל **יוסף** (סימן תקפג) בשם **המרדכי**, ובר"ן (ראש השנה דף יב: מדפי הרי"ף ד"ה גרסינן) בשם **הגאונים**, מובא מנהג **רב האי גאון** לומר על כל מין ומין, שהביאו לו את המינים האלו, והיה לוקח דלעת ואמר 'קרא יקדע גזר דיננו, רוביא ירבו זכיותינו', כרתי יכרתו שונאינו, סילקא יסתלקו חטאתינו, תמרי יתמו עונותינו או יתמו אויבינו'.

2. 'יהי רצון' באכילתם
תפילה: בגמ' ובטור (סימן תקפג) לא מוזכר לומר 'יהי רצון' בשעה שאוכלים את הסימנים, ורק **הבית לאכול** בראש השנה קרא רוביא כרתי, סילקא תמרי, אבל **יוסף** (סימן תקפג) בשם **המרדכי**, ובר"ן (ראש השנה דף יב: מדפי הרי"ף ד"ה גרסינן) בשם **הגאונים**, מובא מנהג **רב האי גאון** לומר על כל מין ומין, שהביאו לו את המינים האלו, והיה לוקח דלעת ואמר 'קרא יקדע גזר דיננו, רוביא ירבו זכיותינו', כרתי יכרתו שונאינו, סילקא יסתלקו חטאתינו, תמרי יתמו עונותינו או יתמו אויבינו'.

וכך נפסק **בשו"ע** (סימן תקפג סעיף א) 'יהא אדם רגיל לאכול בראש השנה, רוביא דהיינו תלתן, כרתי, סילקא, תמרי, קרא. וכשיאכל רוביא יאמר 'יהי רצון שירבו זכיותינו; כרתי, יכרתו שונאינו; סלקא, יסתלקו אויבינו; תמרי, יתמו שונאינו; קרא, יקדע גזר דיננו ויטראו לפניך זכיותינו'.

זמן האמירה: בגמ' **אברהם** (סימן תקפג ס"ב) מדייק לשון **השו"ע** שיאכל קודם האמירה, שלא להפסיק בין ברכה לאכילה, ו**במעגלי צדק** כתב שאומר תחילה, דלא חשוב הפסק, ומקסנת המגן אברהם שלכתחילה לא יפסיק.

וכתב **המטה אפרים** (סימן תקפג סוף סעיף א, אלא המגן אות ח ג), שיאכל מעט תחילה כדי שלא להפסיק בין הברכה לאכילה, ולא יפסיק בעודו לועט עד שיבלע, ואין צריך לאכול כזית, ובדיעבד אם אמרו קודם האכילה אינו הפסק. והוסיף, כי שיברך ויאכל רק מעט, ויאמר 'יהי רצון' ואחר כך יגמור את האכילה, כי אין נכון לומר אחרי שגמר את כל האכילה, כי במה יתעורר אחרי שלא נשאר לו כלום, ואין ראוי לומר קודם האכילה שלא להקדים צרכי עצמו לברכת המקום ברוך הוא.

וכן כתב **המשנ"ב** (סימן תקפג ס"ק ד) שיאמר את ה'יהי רצון' אחרי התחלת האכילה, מפני שאסור להפסיק בין הברכה לאכילה.

הנוסח: כתב **האבודרהם** וכוונתו זה הובא **במשנ"ב** (ס"ק ב) 'יהי רצון מלפניך ד' אלוקינא ואלוקי אבותינו שירבו זכותינו'. לדעת **רבני ירושלים** (סימנא טבא להגרס' יעקובזון) אומרים 'יהי רצון' בלי הזכרת השם, אלא 'יהי רצון מלפני אבינו שבשמים'. ומובא בשם **הגרש"ז אויערבאך זצ"ל** (הליכות שלמה הלכות ראש השנה פרק א ארוחת הלכה 70) שאמר על המין הראשון יהי רצון על הזכרת השם, ועל שאר הסימנים אמר 'יהי רצון מלפני אבינו שבשמים', וביאר שאמנם משמעות לשון הפוסקים לומר בכלום בשם ומלכות, אך כיון שקשה לנו לכיין כראוי בהזכרת השם, עדיף לומר את השאר בלי שם ומלכות.

3. טעם אכילת הסימנים

התעוררות לתשובה: ישנם כמה טעמים לאכילת הסימנים בראש השנה. לדעת **המאירי** (הוריות דף יב.), הרבה דברים התירו למרות שדומים לניחוש, כי הם רק סימן לעורר את לבנו להנהגה טובה, וכדי שלא יעשה אותם כמו ניחוש, תקנו לומר עליהם דברים המעוררים לתשובה, ולכן אומרים בקרא 'יהי רצון שיקראו זכותינו וכו', ואין הדבר תלוי באמירה לבד רק בתשובה ומעשים טובים.

טעם דומה כתב **שלמה** (ראש השנה פרק גר מצוה אות כב) להלשון רוביא אמנם מורה על ירבו, אבל מניין שדווקא זכותינו ירבו ולא זכיות דעלמא, וכן בכרתי מניין שיכרתו שונאינו, ולא חלילה וחס להיפוך. אלא שאכילת הפרי אינו רמז, אלא סימן שיזכרו האדם ויתעורר בתשובה ויתפלל על הדבר הזה. ומבאר שאכילת הרוביא על שולחנו, מזכיר לו להתפלל שירבו זכותינו. והכרתי מזכיר לו שיתפלל על הכרתת שונאינו, אך העיקר הוא ההתעוררות והתפילה, ואילו האכילה הוא רושם שתקיים תפילתו.

לדעת **רבי שלמה קלוגר זצ"ל** (הגהות חכמת שלמה) מה שחז"ל אמרו לאכול דברים טובים ומתוקים, אין הכוונה דרך תפלה, כי תפילה לא שייך לזמן האכילה, אלא שאכילת דברים אלו היא לבטחון ואמונה, כי מראה שהוא מאמין ובוטח שכן יהיה, ובפרט לפי מה שכתוב בדרושים שצריך להיות בראש השנה בשמחה ולומר כל מה שעשה הוא יתברך לטובה, וכך באמת יתהפך באמת לטובה. ומהטעם הזה תקנו לאכול מאכלים טובים ומתוקים ולומר עליהם כך, כדי חס ושלום נגזר להיפך, יתהפך לטובה על ידי אמירת דברים אלו.

4. סדר אכילת הסימנים

קרקס"ת: כאמור לעיל, הגמ' מביאה חמישה סימנים, קרא רוביא כרתי סילקא ותמרי. **רש"י** בהוריות מסביר את המעלה בירקות אלו שגדלים מהר יותר משאר ירקות. ו**ברש"י** בכריתות מוסיף שיש מהם שמתוקים. ובר"ן (ראש השנה דף יב: מדפי הרי"ף ד"ה גרסינן) כתב שסימנא קרקס"ת. **הטור** (סימן תקפג) מוסיף את אכילת האתרוג קודם לכל המינים. ורבו המנהגים כל מקום ומקום לפי מנהגו, מנהג אשכנז לאכול בתחילת הסעודה תפוח בדבש ולומר 'תתחדש עלינו שנה מתוקה', מנהג פרובינצ' לאכול מיני חידוש, וראש של כבש לומר 'נהיה לראש ולא לזנב', וריאה של בהמה לפי שהיא קלה, ומנהג **המהר"ם מרוטנבורג** לאכול איל לזכר עקידת יצחק.

ברמ"א הביא את מנהג אכילת תפוח בדבש, ואומרים 'תתחדש עלינו שנה מתוקה', ויש אוכלים רימונים ואומרים 'רבה זכיותך כרימוני'. עוד הביא בשם **המרדכי** לאכול בשר שמן וכל מיני מתיקה. ואוכלים ראש כבש ואומרים 'נהיה לראש

חידוש: מנהג הגרי"ש אלישיב זצ"ל (שיעורי הגרי"ש להגר"צ קוק עמוד תנד) שהקפיד מאד לא לאכול תמרים בראש השנה, כיון שביידיש 'תמרים' נקראים 'טייט' כלומר 'מוות', וכאשר סעד על שולחנו תלמיד החפץ חיים, ושאלו לפשר המנהג לא לאכול תמרים, השיב לו 'בגלל השם' ולא הסכים להוציא את המילה 'טייט' מפיו, שהקפיד ביותר לא להזכיר בראש השנה ענין מוות. [והעיר הרב פ.ד. הרי"ג 'כרת' ו'סילקא' שממעותו כריתה ו'סילוק', ומפרשים לשון קללה על שוואי ישראל, אם כן גם בתמרים אפשר לכוון על הגויים 'אלע גויים טייטע'.] זצ"ע.

הרבה נוהגים לאכול גזר, כי הוא נקרא ביידיש 'מערן (מייערן)' שמשמעותו ריבוי, ואומרים 'מען זאל זיך מערן ווי מערן', ויש שאומרים בלשון הקודש 'שיברו זכויותינו', ויש שאין אוכלים קרא ואומרים על הגזר, 'יהי רצון שתקרע רוע גזר דינו ויקראו לפניך זכויותינו' (שערי הימים הנוראים ש ע ב אות יד). יש נוהגים לברך העץ על תפוח בדבש, שיש בזה ענין על פי קבלה, וכפשוטו לשון **המשנ"ב** (תקפ"ג) שברך העץ על התפוח. וכיון שמצד סדר קדימה בברכות יש להקדים את שבעת המינים, נוהגים להגיש לשולחן תחילה רק את התפוח בדבש ומברכים עליו. ואח"כ מגישים לשולחן את שאר המינים. ומנהג **כ"ק מהר"א מבעלזא זי"ע**, שלא לאכול תפוח בדבש, משום ספק ברכה מהו העיקר ומה הטל.

5. בשאר הסעודות

הבן יהודע מדייק מלשון הגמ' 'לעולם יהא רגיל', שצריך לאכול את הסימנים בכל הסעודות של ראש השנה, מכיון שבכל מקום 'רגיל' הכוונה לשלש פעמים. **ובשערי תשובה** (סימן תקפ"ג ס"ק א) בשם **האליה רבה** כתב שיש לאכול את הסימנים גם בלילה השני.

המנהג בבית **הגרש"ז אויערבאך זצ"ל** (הליכות שלמה ארחות הלכה 70) לאכול את הסימנים גם בלילה השני, אך לא עשו מכך עסק כמו בלילה הראשון. ומובא **בבב"א אויר"א** (גליון יג עמוד קכג) אריכות גדולה על כל המנהגים השונים באכילת סימנים בראש השנה, והביא שיש נוהגים לאכול את הסימנים כל עשרת ימי תשובה שני, שלא להקדים את הסימנים בלילה השני, ויש נוהגים לאכול את הסימנים בערב יום הכיפורים, ובהושענא רבא.

ולא לזנוב, וזכר לאיל בעקידת יצחק. דורשי רשומות אמרו, 'שנהיה לראש' תיבת לראש ראשי תיבות - לעשות רצון אבינו שבשמים.

מנהג **כ"ק אדמו"ר מצאנז קלוינובורג זי"ע** (שו"ת דברי יציב או"ח סימן רנג) לאכול תמיד לפי הסדר שהסימנים כתובים בגמ' וכפי שהעיתקם **הטור**, קרא רוביא כרתי סילקא תמרי, והר"ן נתן בו סימן 'קרסט"ת'.

קרא בסוף: אכן **השו"ע** (סימן תקפ"ג סעיף א) העתיק את המשך דברי הטור לפי הסדר הבא: רוביא כרתי סילקא תמרי קרא. ועיין **בבית יוסף** (סימן תקפ"ג) הטעם שהטור ביאר את הקרא בסוף, אף שבסדר הסימנים בגמ' הוא הראשון, שכל המינים הסימן הוא בעצם השם, ואילו בקרא הסימן הוא במהירות גדולתו בלבד.

סולם הסימנים: לדעת **הכף החיים** (סימן תקפ"ג ס"ק כה), כך הוא סדר אכילת הסימנים על פי הפשט ועל פי הסוד: בתחילה יברך על התמר בורא פרי העץ, ואח"כ יברך בורא פרי האדמה על דבר שמברכים עליו תוך הסעודה, ואח"כ יאכל את הסימנים בסדר הזה: סלקא, כרתי, תמרי, קרא, רוביא, רימון, ראש כבש, תפוח בדבש. וטעם הדבר, בתחילה מבקש שיסתלקו אויביו 'סילוק' בעלמא, ואחר כך 'כרת' שלא ישוּבו עוד לקטרג, ואחר כך 'תמו' כלומר שיתבטלו מן העולם לגמרי, ואחר שהתבטלו מקטרגים לגמרי, מבקש 'תקרע רוע גזר דינו' שלא יהיו עוד מקטרגים, ואחר כך 'ירבו' זכויותינו, ואחר כך נוסיף עוד מצוות 'מצוה גורת מצוה' ונהיה מלאים זכויות 'כרימון', ומעתה מבקשים עוד שנהיה 'לראש' מצד הקדושה, כמבואר בפסוק 'ונתן ה' לראש', ועל ידי כל הדברים האלו יתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה.

שבעת המינים: לדעת **הגרש"ז אויערבאך זצ"ל** (הליכות שלמה מועדי השנה תשרי אדר פרק א סעיף יז) יש להקדים את התמר או הרימון תחילה כי הם משבעת המינים, והוא שם בערה (דבר הלכה אות כו) שכן הורה **הגר"ח זוננפלד זצ"ל**. והוסיף שם (דבר הלכה כז) על פי **המשנ"ב** (סימן ריא ס"ק נו) שאם הקרא חביב לו יותר, אולי יש להקדימו גם לפני התמרים, שהם שאין ברכותיהן שוות. ולדעת **הג"ר ניסים קרליץ זצ"ל** (חוט שני ברכות עמוד קסח) יש להקדים את המינים הכתובים בגמ' לאכול אותם לפני התפוח.

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. **לראות או לאכול:** בגמ' בהוריות יהא רגיל 'למיחזי' בריש שתא, קרא רוביא כרתי סילקא ותמרי. ובגמ' בכריתות הגירסא יהא רגיל 'למיכל'. להלכה יש לאכול את הסימנים, ואם אינו יכול לאכול, או שחושש משום תולעים, מספיק לראות, ויש מהדרים לומר יהי רצון גם על הראיה וגם על האכילה.
- ב. **יהי רצון:** מנהג הגאונים לומר 'יהי רצון' על כל מין שאוכל, ונחלקו הפוסקים האם לאומרו אחרי שאוכל קצת שלא להפסיק בין הברכה לאכילה, או אודם האכילה כי לא נחשב הפסק. ולהלכה יברך ויטעם המט ויאמר יהי רצון ויגמור אכילתו. נחלקו הפוסקים, האם לומר 'יהי רצון עם הזכרת השם או בלי, ויש נוהגים להזכיר השם רק בראשון.
- ג. **טעמי הסימנים:** נאמרו כמה טעמים באכילת הסימנים בראש השנה, התעוררות לתשובה, בטחון ואמונה, וטעמים נוספים.
- ד. **סימנים נוספים:** הטור הביא המנהג לאכול תפוח מתוק בדבש ואומרים 'תתחדש עלינו שנה מתוקה', להביא לשולחן כל מיני חידוש, ראש כבש ואומרים 'נהיה לראש ולא לזנוב', ריאה לפי שהיא קלה, רימונים ואומרים 'נרבה זכות כרמון', יש נוהגים לאכול גזר ואומר 'שיברו זכויותינו', ויש אומרים עליו במקום הקרא 'שיקרע רוע גזר דינו ויקראו לפניך זכויותינו'.
- ה. **סדר אכילת הסימנים:** הסדר בגמ': קרא, רוביא, כרתי, סילקא, ותמרי, וסימנך קרסט"ת. לדעת **הכף החיים** סלקא, כרתי, תמרי, קרא, רוב"א, רימון, ראש כבש, תפוח בדבש. ויש אומרים להקדים את התמר והרימון כי הם משבעת המינים. ועוד מנהגים.
- ו. **זמן האכילה:** בזמן אכילתם נאמרו המנהגים הבאים, לילה הראשון, ג' פעמים בראש השנה, בשני הלילות של ראש השנה, עשרת ימי תשובה, ערב יום הכיפורים, והושענא רבא.

משיב כהלכה

ההגדרה השבוע על 100 שקל במזומן

שאלה: האם מותר ללבוש 'נעלי קרוקס' ביום הכיפורים?

מקורות:

מבואר בסו"ע (סימן תרי"ד סעיף ב), ביום הכיפורים אסור ללבוש סנדל או מנעל של עור, אבל מותר ללבוש נעלי גומי, קש, בגד ושאר מינים. וביאר המשב"ב (ס"ק ה) דכל שאינו של עור אינו נעל. והסיק שנוכן להחמיר כשיטת הפוסקים שאסור לצאת במנעל שאינו מרגיש כלל שהוא יחף, ולאו בכלל עינוי הוא. כעת השאלה האם מותר ללבוש נעלי 'קרוקס' ביום הכיפורים, האם הוא בכלל נעל שאינו עינוי?

שיטת המחמירים: **וישמע משה** (יום כיפור עמוד רא), **חוט שני** (יום כיפור עמוד קלו), שיטת המקילים: **הליכות שלמה** (יום כיפור פרק ה הלכה טז-יז), **בהיכלא** (קובץ א עמוד ע), **פסקי תשובות** (סימן תרי"ד ס"ד).

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה מובחרת על השאלה נכנס להגרלה! ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות הנכונות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב. ניתן גם לענות בעילום שם, בלי להיכנס להגרלה.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שולח 4
2. בעמדת 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בפקס מספר 1532-6507823
5. במייל 5047867@gmail.com

זוכה בהגרלת גיליון 279 על סך 100 שו

האברך החשוב הרב מתתיהו יהודא גוטמן שליט"א

בית שמש

מדור זה הוקדש השבוע לעילוי נשמת זקננו הדגול רבי אברהם שלום ב"ר ראובן נתן נטע הורביץ זצוק"ל נלב"ע כ"ג אלול תשע"ד ת.נ.צ.ב.ה.

בית הוראה הילכתא

זהירות מתולעים!

הג"ר משה ויא שליט"א, מפרסם לציבור, אופן בדיקת הסימנא טובא' לראש השנה על פי הספר 'בדיקת המזון כהלכה'. שיעור מקוצר לבדיקת הסימנא טובא ועדכונים שוטפים בקו העדכונים 073-2951387.

ך גם מפרסם ועד הכשרות בד"ץ העדה החרדית הדרכה לבדיקת המינים של ראש השנה.

ללא בדיקה כדון, עלולים להכשל חס ושלום, בתמונות ניתן לראות, תמר עם חרק קטן הניכר רק בבדיקה כנגד מקור האור, רימון תמים למראה עם סימן חדרית תולעת על הקליפה, רוביא עם חרקים תחת הקליפה.

ניתן לקבל את התמונות עם ההוראות במייל של מערכת 'הילכתא' 5047867@gmail.com

עדכוני הלכה

ראש השנה שחל בשבת

כתב המשב"ב (סימן תקפ"ד ס"ק ה) למרות שבראש השנה שחל בחול מותר לצום עד אחרי חצות, אבל בראש השנה שחל בשבת אין להאריך בתפלה לאחר חצות, כי אסור להתענות לכתחילה עד חצות. נחלקו המטה אפרים והפרי מגדים האם שתיית מים מוציאה מידי תענית, או שצריך דווקא קפה או מזונות. והתבאר באריכות בגיליון עומק הפשט מספר 235.

בבתי כנסת שמאריכים בתפילה עד אחר חצות, יש המקפידים לא לאכול קודם התקיעות, אבל בראש השנה שחל בשבת שאין תקיעות, וכל החשש משום איסור אכילה קודם מוסף, ובה מותר לכל הדעות לאכול עד כביצה, ובפשטות מועיל לזה שומר, ואם כן יש לקדש ולאכול קודם מוסף, או לשנות קפה לפני התפילה, כדי שלא לצום עד אחר חצות.

נושא הגיליון הבא:

'נעלי קרוקס ביום הכיפורים'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות הנצחה לע"ג, לרפ"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיוגים, חוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס'

ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות ונוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט

שיעורים יומי עיון

בית הוראה טלפוני

בירורי הלכה אקטואליים

קו מידע הלכתי

חוברות הדרכה

02-535-0-535 מכון הילכתא

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל:

פקס: 02-6507823

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...